

En av ventilerna har skurits loss från s/s Kastelholm och hissas iland med lyftkran.

Här befinner sig skärbrännaren i s/s Kastelholms övre salong.

Däck för däck skärs fartyget ner. DRYGT en månad tar det att skrota ett fartyg om 2-3 000 ton dödvikt.

Efter många år på haven skrotas fartygen i Ystad

Av Håkan Abrahamson

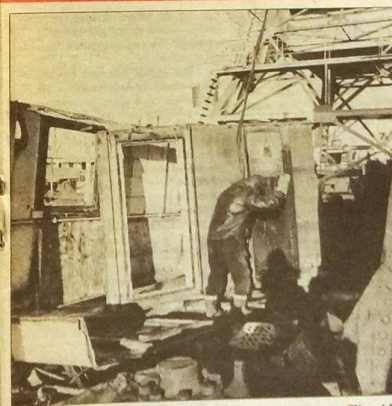
Den stora överproduktionen av fartyg säkrar verksamheten en lång tid framöver för den fartygsskrota-
tande sektionen av PLM-Persöner Återvinning AB i Ystad. Ca 90-95 procent av materialet i ett fartyg går att återanvända, och särskilt värdefull är fartygsplåten. Skroten säljs till Järnbruksförnödenheter AB, som i sin tur placerar det vidare till järn- och stålverk runt om i landet.

— Stålskroten säljer vi till fasta priser, medan priserna på de övriga metallerna baseras på de övriga turvaxlingarna, berättar disponent Jean Witting vid PLM-Persöner Återvinning AB. Företaget ingår sedan hösten 1975 i PLM-koncernen. Hur mycket skrot företaget producerar ur fartygen per år vill Jean Witting av konkurrensskäl inte avslöja. En antydning till produktionsvolym får man dock, när Jean Witting berättar att företaget sedan verksamheten startade 1948 skrotat 11 km fartyg, vilket måste sägas vara en ovanlig måttenhets i detta sammanhang. Låtet drygt en månad tar det att skrota ett 2-3 000 tons fartyg. Det finns emellertid kapacitet att ta hand om fartyg på upp till 20 000

ton i Ystad.

Innan ett fartyg köps för skrotning, gör företaget en besiktning och uppskattar värdet av skroten. I Ystad river man sedan först ut inredningen, innan skärbrännarna tar vid och "hyvlar" ner fartyget från kommandobryggan till kölen. Vid Ny Tekniks besök låg passagerarångaren Kastelholm vid upphuggningskajen i Ystad. Hon byggdes 1929 för Svenska Amerika Linjen med uppgift att skeppa finska emigranter till Sverige, där de sedan gick ombord på någon av rederiets stora atlantkrissare för vidare färd till USA.

Men oftast är fartygen mycket yngre än Kastelholm när de skrotas. — Tendensen går mot att fartygen

På skrotgården lagras delarna upp innan skroten säljs vidare. Mellan 90 och 95 procent av materialet kan återanvändas.

körs hårt under sin livstid, och skrotas när de inte längre är lönsamma. Det är inte ovanligt att vi

idag skrotar fartyg som byggdes i mitten av 1960-talet, säger Jean Witting.

En av de losskurna fartygsdelarna på väg mot skrotgården. 11 km fartyg har skrotats vid kajen sedan 1948.

s/s Kastelholms inredning av ädelträ rivs ut innan skärbrännarna tar vid. Fartyget byggdes 1929.

utlands nytt från IVA

Ozonskiktet studeras

Ozonskiktet i den yttre atmosfären skall studeras med den nyligen uppkomna forskningssatelliten Explorer 1. Det är den amerikanska rymd-flygtygslinjen NASA som släppte upp satelliten för att ge information om jordens värmebalans och värmeöverföringsmekanismer. Vidare vill man undersöka om ozon-
skiktet eventuellt utgör ett skydd mot användning av aerosoler av freontyp, vilka mestadels bidrar till nedbrytningen av ozonskiktet. Forskningssatelliten skall operera i ekvatorområdet.

Silver och kol renar vatten

Aktivt kol med finfördelat metalliskt silver tillverkas av det svenska metallföretaget Degussa under namnet "Hydralin Ag". Detta kol används i filter för beredning av dricksvatten.

Silverbeläggningen medför inte bara att bakterier avlägsnas ur vattnet, utan även att deras tillväxt i filtern förhindras.

Detta verkan sägs bero på att silverjoner inkorporeras i bakterier och skadar deras förökaelseförmåga.

Vid allt för hög halt av kloridjoner i vattnet (över 500 ppm) avtar emellertid filterns aktivitet mycket snabbt.

Energi ur tidvattnet

En nytt idvattenkraftprojekt diskuteras i Frankrike, sedan det franska elektricitetsverket EDF bedömt en utbyggnad av idvattenkraft som ett seriöst alternativ till kärnkraft eller oljekraftverk.

Projektet går ut på att ansluta en havsvik med en 40 km lång vall med Normandie och Bretagne kusterna. Havsviken skulle få en yta av 800 km².

I vallen är det meningen att man skall montera in turbiner, som drivs av idvattnet. Den maximala effekten skulle uppgå till 12 000 MW och den årliga energiproduktionen till 34 TWh.

Totalkostnaden för projektet beräknas till ca 25 miljarder kr, d v s en investeringskostnad som är tre till fyra gånger högre än kostnaden för att bygga kärnkraftverk med motsvarande energiproduktion.

Kärnprogram bantas

Det japanska kärnenergiprogrammet har omprövats. Så sent som 1972 planerade man för en total kapacitet i kärnkraftverken om 12 000 MW år 1980. Nu är man nere i 16 000 MW planerad effekt.

Den 1 juli förra året fanns 27 reaktorer i bruk i Japan. Sammanlagt inkluderar även experimenteraktorer.

Men det är bara åtta reaktorer som används i energiproduktionen. Den installerade effekten är nu ca 5 000 MW.